KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.6.2020 r.
COM(2020) 266 final

ANNEXES 1 to 4

ZAŁĄCZNIKI

to the

Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady

z postępów poczynionych we wdrażaniu dyrektywy (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych

ZAŁĄCZNIK I

Prognozowane wykonanie zobowiązań zgłoszone przez państwa członkowskie w 2019 r. w ramach istniejących polityk i środków (scenariusz „ze środkami”) w zestawieniu z zobowiązaniami w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 i od 2030 r.

Państwo członkowskie	NO_x		NMLZO		SO_2		NH_3		$PM_{2,5}$	
	2020	2030	2020	2030	2020	2030	2020	2030	2020	2030
Austria	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	×
Belgia	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓
Bułgaria	✓	×	×	×	✓	✓	✓	×	×	×
Chorwacja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cypr	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Republika Czeska	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓
Dania	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×	×	×
Estonia	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓
Finlandia	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Francja	×	×	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓
Niemcy	✓	×	✓	✓	✓	×	×	×	✓	×
Grecja	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Węgry	✓	×	×	×	✓	×	×	×	×	×
Irlandia	✓	×	×	×	✓	×	×	×	✓	✓
Włochy	✓	×	×	×	✓	✓	✓	×	✓	×
Łotwa	×	×	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	×
Litwa	×	×	✓	×	✓	✓	×	×	✓	×
Luksemburg	✓	×	✓	×	✓	✓	×	×	✓	×
Malta	✓	×	×	×	✓	✓	✓	×	✓	✓
Niderlandy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Polska	×	✓	×	✓	×	×	✓	×	✓	×
Portugalia	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	×
Rumunia	×	×	×	×	✓	×	✓	✓	×	×
Słowacja	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Słowenia	×	✓	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	×
Hiszpania	✓	×	✓	×	✓	×	✓	×	✓	×
Szwecja	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓
Zjednoczone Królestwo	✓	×	✓	×	✓	×	×	×	×	×
✓	22	10	21	14	27	18	16	9	23	13
×	6	18	7	14	1	10	12	19	5	15

Źródło: Https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-pollution-sources-1/national-emission-ceilings/nec-directive-reporting-status-2019 oraz właściwe aktualizacje na podstawie przeglądu prognoz. W tej tabeli uwzględniono opóźnienia lub ponowne zgłoszenia w ramach realizacji obowiązków sprawozdawczych przez państwa członkowskie, a prognozy przeanalizowano na tle odnośnych wersji bilansów emisji.

ZAŁĄCZNIK 2

Prognozowane wykonanie zobowiązań zgłoszone przez państwa członkowskie w 2019 r. w ramach dodatkowych polityk i środków (scenariusz „z dodatkowymi środkami") w zestawieniu z zobowiązaniami w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 i od 2030 r.

Państwo członkowskie	NO_x		NMLZO		SO_2		NH_3		$PM_{2,5}$	
	2020	2030	2020	2030	2020	2030	2020	2030	2020	2030
Austria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Belgia	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bułgaria	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Chorwacja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cypr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Republika Czeska	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dania	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	×	×
Estonia	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓
Finlandia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Francja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Niemcy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
Grecja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Węgry	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Irlandia	✓	×	×	×	✓	✓	×	×	✓	✓
Włochy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łotwa	×	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓
Litwa	×	×	✓	×	✓	✓	✓	×	✓	×
Luksemburg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓
Niderlandy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Polska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portugalia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rumunia	×	×	×	×	✓	×	✓	✓	×	×
Słowacja	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
Słowenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiszpania	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Szwecja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zjednoczone Królestwo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
✓	14	13	14	13	17	15	12	12	15	14
×	3	4	3	4	0	2	5	5	2	3
Nie przekazano scenariusza „z dodatkowymi środkami"	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11

Źródło: zestawienie sporządzone przez EEA na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie za 2019 r. zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/2284 oraz późniejszy przegląd przekazanych danych. Państwa członkowskie, w przypadku których w tabeli nie podano informacji, nie przekazały scenariusza „z dodatkowymi środkami".

ZAŁĄCZNIK 3

Ocena ryzyka niewypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji

	2020–2029					2030 i kolejne				
	SO_2	NOx	NMLZO	NH_3	$PM_{2,5}$	SO_2	NOx	NMLZO	NH_3	$PM_{2,5}$
Austria	N	N	Ś	W	N	N	W	Ś	W	W
Belgia	N	N	N	Ś	N	N	N	N	Ś	N
Bułgaria	Ś	W	W	W	N	N	W	W	W	N
Cypr	N	Ś	Ś	N	Ś	Ś	N	Ś	N	W
Republika Czeska	N	W	W	W	N	N	W	W	W	N
Niemcy	N	N	N	W	N	N	Ś	Ś	Ś	Ś
Dania	N	N	N	W	W	W	N	N	W	W
Estonia	Ś	Ś	Ś	W	Ś	N	Ś	N	W	Ś
Grecja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiszpania	N	N	Ś	Ś	N	N	N	W	Ś	Ś
Finlandia	Ś	Ś	Ś	W	Ś	Ś	Ś	W	Ś	Ś
Francja	Ś	Ś	Ś	W	Ś	Ś	Ś	Ś	W	W
Chorwacja	N	N	Ś	Ś	Ś	N	N	Ś	Ś	Ś
Węgry	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Irlandia	N	N	W	W	N	Ś	W	W	W	N
Włochy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Litwa	Ś	W	W	Ś	Ś	Ś	W	W	W	W
Luksemburg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łotwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Niderlandy	N	W	Ś	W	Ś	Ś	W	Ś	W	W
Polska	W	W	W	W	Ś	W	W	W	W	W
Portugalia	Ś	W	W	W	Ś	W	W	W	W	W
Rumunia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szwecja	N	N	N	W	N	N	W	N	W	N
Słowenia	Ś	W	Ś	Ś	Ś	W	Ś	W	W	W
Słowacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zjednoczone	Ś	Ś	Ś	W	W	W	W	W	W	W
Wysokie ryzyko	**1**	**7**	**6**	**14**	**2**	**5**	**10**	**10**	**14**	**10**
Średnie ryzyko	**8**	**5**	**10**	**5**	**10**	**6**	**5**	**6**	**5**	**5**
Niskie ryzyko	**11**	**8**	**4**	**1**	**8**	**9**	**5**	**4**	**1**	**5**
Nie oceniono	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**

Źródło: przegląd krajowych prognoz zanieczyszczenia powietrza i ocena krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza: sprawozdanie horyzontalne, Ricardo, 2020 (w sprawozdaniu opisano również metodykę oceny ryzyka), https://ec.europa.eu/environment/air/reduction/NAPCP.htm

Legenda:
W = wysokie ryzyko
Ś = średnie ryzyko
N = niskie ryzyko
- = nie oceniono ze względu na późne przekazanie lub brak przekazania

ZAŁĄCZNIK 4

Metodyka monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem

1) Ogólne podejście do monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem

   a) Zasady monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem w UE

Aby monitorować postępy państw członkowskich w wykorzystywaniu funduszy UE na realizację celów w zakresie czystego powietrza, Komisja „oceni" wydatki, przypisując określoną wagę wkładowi finansowemu UE odzwierciedlającą zakres, w jakim wkład ten przyczynia się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem.

Tego rodzaju monitorowanie wydatków na cele związane z czystym powietrzem opiera się na wnioskach wyciągniętych dzięki monitorowaniu wydatków na cele związane z klimatem i różnorodnością biologiczną, które Komisja już prowadzi. Opiera się również na przepisach regulujących proponowane programy, w których określono wskaźniki środowiskowe, jakie należy przypisać funduszom UE przy monitorowaniu wkładu w ochronę środowiska, w szczególności Funduszowi Spójności (załącznik 1 do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów) i innym właściwym programom (np. wspólnej polityce rolnej, instrumentowi „Łącząc Europę"). W przeciwieństwie do monitorowania wydatków na cele związane z klimatem monitorowanie wydatków na cele związane z czystym powietrzem nie ma związku z celem wydatkowania, ale jego założeniem jest monitorowanie funduszy UE przeznaczanych na poprawę jakości powietrza w celu lepszego wdrażania polityk na rzecz czystego powietrza w państwach członkowskich.

Główne założenia monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem są następujące:
- korzystanie ze wskaźników 100 %, 40 % i 0 %;
- nacisk na działania administracyjne i prostotę;
- spójność systemu ocen w odniesieniu do poszczególnych programów (podobne działania ocenia się w podobny sposób);
- przejrzystość ocen;
- niezależność od innych metodyk monitorowania (wydatków na cele związane z klimatem lub różnorodnością biologiczną), tj. każde wydane euro może być monitorowane wielokrotnie.

Czyste powietrze jest kwestią przekrojową, na którą korzystny wpływ mają nie tylko działania ukierunkowane na czyste powietrze, ale również skutki projektów finansowanych przez UE w innych obszarach polityki, np. projektów na rzecz zrównoważonego transportu, łagodzenia zmiany klimatu (np. efektywności energetycznej), zasobooszczędności i zdrowia.

   b) Unijne wskaźniki czystego powietrza

Jeżeli chodzi o monitorowanie wydatków na cele związane z klimatem, do celów monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem „wydatki" należy rozumieć jako środki na zobowiązania. Dzięki temu Komisja i zainteresowane strony mogą na wczesnym etapie zidentyfikować wydatki sprzyjające realizacji celów związanych z czystym powietrzem. Komisja nie będzie monitorować środków na płatności ani płatności określonych konkretnie jako płatności na rzecz czystego powietrza.

Unijne wskaźniki czystego powietrza opracowano na podstawie jakościowych wskaźników z Rio, które Komitet Pomocy Rozwojowej OECD wykorzystuje w celu określenia szczegółowych celów środowiskowych (w zakresie pustynnienia, łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do zmiany klimatu i różnorodności biologicznej) dla projektów pomocy rozwojowej, a także na podstawie doświadczeń ze stosowania wskaźników z Rio w ramach działań UE w zakresie klimatu.

Unijne wskaźniki czystego powietrza opracowano w celu ilościowego określenia wydatków, które służą realizacji celów związanych z czystym powietrzem. Z uwagi na różnorodność procedur wykonawczych (np. projekty zarządzane centralnie, zarządzanie dzielone, instrumenty finansowe, środki programowalne/oddolne) podejście do wdrażania różni się w odniesieniu do poszczególnych programów, a metodykę dostosowano w celu uwzględnienia szczególnych okoliczności. W związku z tym przyporządkowano wskaźniki na najwłaściwszym poziomie w zależności od szczególnej struktury każdego programu budżetowego – projektu, rodzaju działań, składowych programu lub całego programu.

Wskaźniki przyporządkowano w oparciu o następujące ogólne zasady:

- 100 % dla wydatków, które mają przyczynić się głównie do realizacji celów związanych z czystym powietrzem (wskaźnik równoważny ze wskaźnikiem z Rio 2 OECD);
- 40 % dla wydatków, które mają istotnie przyczynić się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem (wskaźnik równoważny ze wskaźnikiem z Rio 1 OECD);
- 0 % dla wydatków, które nie przyczynią się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem.

Opisane trzypoziomowe podejście wiąże się oczywiście z pewnymi przybliżeniami i ma charakter konserwatywny. W razie wątpliwości lub braku dokładnych informacji wybiera się wskaźnik niższy.

Opisane powyżej ogólne podejście przekłada się na konkretne procedury monitorowania, które mogą różnić się w zależności od programów, przy uwzględnieniu różnic w ich strukturze i trybów zarządzania nimi.

c) Coroczne przekazywanie danych

Komisja będzie corocznie zestawiać dane dotyczące przewidywanej realizacji zobowiązań w zakresie czystego powietrza w odniesieniu do wszystkich programów. W dokumentach programowych każdego programu dotyczących

wydatków operacyjnych, które załącza się do projektów rocznego budżetu, wskazane zostaną przewidywane wydatki na czyste powietrze w każdym roku.
Co cztery lata Komisja będzie również opisywać wydatkowanie funduszy UE na rzecz realizacji celów dyrektywy w rozporządzeniu z wdrażania dyrektywy NEC, przy czym pierwsze wstępne informacje na ten temat przedstawi w kontekście sprawozdania z wdrażania, które ma zostać opublikowane w 2020 r.

2) Wdrażanie strategii monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem na szczeblu programów

a) Horyzont 2020

Działanie	**Wskaźnik**
Cel szczegółowy – Europejska Rada ds. Badań Naukowych	0 (1)
Cel szczegółowy – przyszłe i powstające technologie	0 (2)
Cel szczegółowy – działania „Maria Skłodowska-Curie”	0 (1)
Cel szczegółowy – infrastruktura badawcza	0 (1)
Cel szczegółowy – technologie prorozwojowe i przemysłowe	0 (2)
Cel szczegółowy – dostęp do finansowania ryzyka	0
Cel szczegółowy – MŚP	0 (2)
Cel szczegółowy – zdrowie	0
Cel szczegółowy – żywność	0 (2)
Cel szczegółowy – energia	40
Cel szczegółowy – transport	40
Cel szczegółowy – zasobooszczędna gospodarka odporna na skutki zmiany klimatu	40
Cel szczegółowy – integracyjne, innowacyjne i bezpieczne społeczeństwa europejskie	0
Cel szczegółowy – bezpieczne społeczeństwa europejskie	0
Cel szczegółowy – upowszechnianie doskonałości i zapewnienie szerszego uczestnictwa	0
Cel szczegółowy – nauka z udziałem społeczeństwa i dla społeczeństwa	0
Cel szczegółowy – niejądrowe działania bezpośrednie Wspólnego Centrum Badawczego	0 (2)
Cel szczegółowy – Europejski Instytut Innowacji i Technologii	0 (2)

(1) Dla działań oddolnych takich jak Europejska Rada ds. Badań Naukowych i działania „Maria Skłodowska-Curie” w pierwszym roku monitorowania nie można przypisać żadnej wartości. W przyszłych latach monitorowania należy to skorygować (w górę). W następnych wieloletnich ramach finansowych dostępne będą dokładniejsze szacunki dotyczące korzystnego wpływu tych działań na jakość powietrza. Tymczasem działaniom tym przyporządkowuje się wskaźnik 0.
(2) Chociaż niektóre z tych projektów mogą przyczyniać się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem, zastosowano wskaźnik 0 z uwagi na brak dokładnych informacji.

W tabeli tej przedstawiono orientacyjny wkład programu „Horyzont 2020” w finansowanie działań na rzecz czystego powietrza, natomiast w celu uzyskania dokładniejszych danych liczbowych w ramach kolejnego programu „Horyzont Europa” (na lata 2021–2027) planuje się monitorowanie wydatków związanych z czystym powietrzem na szczeblu zaproszeń lub projektów przy wykorzystaniu właściwych formatów sprawozdań.

b) Europejskie inwestycje strategiczne: Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS)

EFIS[1] jest inicjatywą uruchomioną w ramach planu inwestycyjnego dla Europy (plan Junckera) w 2015 r., której celem jest wsparcie procesu wypełniania luk inwestycyjnych w całej Unii Europejskiej. Główne założenia Funduszu są następujące:

- W ramach EFIS Unia udziela EBI nieodwołalnej i bezwarunkowej gwarancji[2] na zapewnienie ostatecznym odbiorcom kwalifikowalnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji.
- EFIS składa się z dwóch segmentów:

i) segmentu infrastruktury i innowacji, dotyczącego bezpośrednich i pośrednich operacji z zakresu finansowania dla ostatecznych odbiorców, które to działania – w zależności od ich rodzaju i zakresu – mogą przyczyniać się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem. Operacje przeprowadzone w ramach segmentu infrastruktury i innowacji do dnia 31 grudnia 2019 r. zostały przeanalizowane i każdemu z nich przyporządkowano właściwy wskaźnik z RIO OECD: wskaźnik 100 % przyporządkowano operacjom, które strategicznie przyczyniają się do realizacji celów w zakresie czystego powietrza, zaś wskaźnik 40 % przyporządkowano wszystkim operacjom, które mają istotnie przyczynić się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem[3], tj. tym, które skutkują złagodzeniem zanieczyszczenia powietrza;

ii) segmentu MŚP, który ułatwia dostęp do pożyczek i finansowania kapitałowego dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz jest wdrażany przez EFI. Niektóre ze wspieranych działań i niektórzy z beneficjentów końcowych segmentu mogą potencjalnie przyczynić się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem. Z uwagi na różnorodne portfolio wspieranych operacji i niewielką skalę poszczególnych transakcji nie można jednak ocenić wkładu w realizację celów związanych z czystym powietrzem.

- Wsparcie EFIS realizuje się w formie gwarancji budżetowej w wysokości 26 mld EUR. Potencjalne należności z tytułu niewykonania zobowiązań[4] w ramach operacji objętych gwarancją UE pokrywa się z funduszu gwarancyjnego, który stanowi bufor płynnościowy. Wartość tego bufora w ramach funduszu gwarancyjnego UE wynosi 9,1 mld EUR (wysokość rezerwy). Całkowity wkład z ogólnego budżetu Unii wynosi 8,43 mld EUR i uzupełniają go środki w wysokości 0,675 mld EUR pochodzące z dochodów i spłat.

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r. zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2396 z dnia 13 grudnia 2017 r.

[2] Gwarancja UE i odnośne zasoby w funduszu gwarancyjnym UE obejmują portfolio operacji z zakresu finansowania i inwestycji oraz nie są wydzielone na potrzeby konkretnych projektów.

[3] Szacunki opracowano na podstawie podejścia konserwatywnego, uwzględniając, że w rozporządzeniu w sprawie EFIS i dokumentach umownych nie przewidziano sprawozdawczości i monitorowania w odniesieniu do wspieranych inwestycji, które przyczyniają się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem.

[4] Jeżeli wszystkie zobowiązania zostaną wykonane, projekty nadal są objęte gwarancją i wsparciem. Nie pobiera się jednak środków z budżetu UE.

Uwzględniając powyższe założenia, oszacowań wkładu EFIS w realizację celów związanych z czystym powietrzem dokonano wyłącznie dla segmentu infrastruktury i innowacji. Wysokość wkładu EFIS w realizację celów związanych z czystym powietrzem obliczono zatem jako sumę wkładów w ramach poszczególnych operacji, które to wkłady określono w formie właściwych wskaźników na dzień 31 grudnia 2019 r.

c) Instrument „Łącząc Europę”

Działanie/dziedzina (rozporządzenie (UE) nr 1316/2013)	**Działanie/dziedzina (COM(2018)0438 – C8-0255/2018 – 2018/0228(COD) na lata 2021–2027)**	**Wskaźnik**
Instrument „Łącząc Europę” – Energia[5]		
Energia elektryczna	Energia elektryczna	40
Gaz	Gaz	40
Inteligentne sieci energetyczne	Inteligentne sieci energetyczne	40
Sieci CO2	Sieci CO2	0
	Projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej	40
Instrument „Łącząc Europę” – Transport		
	Rodzaj transportu – kolej 40 % (w tym ERTMS)	40
	Rodzaj transportu – Śródlądowe drogi wodne	40
	Rodzaj transportu – Żegluga morska	40
	Infrastruktura paliw alternatywnych (z wyłączeniem węzłów miejskich)	40
	Węzły miejskie (w tym infrastruktury, cyfryzacja i paliwa alternatywne)	100
	Zarządzanie ruchem lotniczym	0[6]

d) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności

Kody interwencji i obszary interwencji określone w rozporządzeniu wykonawczym nr 215/2014 na lata 2014–2020		**Kody interwencji, zakresy interwencji i współczynniki środowiskowe (odpowiadające wskaźnikom z Rio) określone w COM(2018) 375 final na lata 2021–2027**		**Wskaźnik czystego powietrza**
Kod	Zakres	Kod	Zakres	
65	Infrastruktura na potrzeby badań i rozwoju, transfer	22	Procesy badawcze i innowacyjne, transfer	40

[5]Z uwagi na konserwatywne podejście metodologiczne, wkład działań w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, dotyczących energii elektrycznej, inteligentnych sieci energetycznych, projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej, w realizację celów związanych z czystym powietrzem może być zaniżony.

[6] Metodykę oparto na założeniu konserwatywnym: część działań w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w zakresie zarządzania ruchem lotniczym obejmuje wsparcie na rzecz wdrażania funkcji zarządzana ruchem lotniczym w portach lotniczych, co – dzięki skuteczniejszemu zarządzaniu ruchem, startami, lądowaniami i pobieraniem opłat – może przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza w portach lotniczych i ich okolicach.

	technologii i współpraca w przedsiębiorstwach koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu		technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu	
		23	Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	40
068	Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia	24	Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia	40
014	Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	25	Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	40
013	Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	26	Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	40
071	Rozwój i promocja przedsiębiorstw specjalizujących się w usługach na rzecz gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu (w tym wsparcie takich usług)	27	Wsparcie dla przedsiębiorstw, które świadczą usługi stanowiące przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu	40
009	Energia odnawialna: wiatrowa	28	Energia odnawialna: wiatrowa	40
010	Energia odnawialna: słoneczna	29	Energia odnawialna: słoneczna	40
		31	Energia odnawialna: morska	40
012	Pozostałe rodzaje energii odnawialnej (w tym	32	Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym	40

	hydroelektryczna, geotermalna i morska) oraz integracja energii odnawialnej (w tym magazynowanie, przetwarzanie energii elektrycznej w gaz oraz infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej z wodoru)		energia geotermalna)	
015	Inteligentne systemy dystrybucji energii o średnim i niskim napięciu (w tym inteligentne sieci i systemy ICT)	33	Inteligentne systemy dystrybucji energii o średnim i niskim napięciu (w tym inteligentne sieci i systemy ICT) oraz powiązane składowanie	40
016	Wysokosprawna kogeneracja i centralne ogrzewanie	34	Wysokosprawna kogeneracja, systemy ciepłownicze i chłodnicze	40
017	Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych (w tym działania w zakresie: minimalizacji, segregacji, recyklingu)	42	Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: środki w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, recyklingu	40
069	Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP	47	Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP	40
083	Działania w zakresie jakości powietrza	48	Środki mające na celu ograniczenie hałasu i poprawę jakości powietrza	100
085	Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura	50	Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, zielona infrastruktura	40
		63	Cyfryzacja w transporcie: drogi	40
024	Kolej (sieć bazowa TEN-T)	64	Nowo wybudowane linie kolejowe – sieć bazowa TEN-T	40
025	Kolej (sieć kompleksowa TEN-T)	65	Nowo wybudowane linie kolejowe – sieć kompleksowa TEN-T	40
026	Inne koleje	66	Inne nowo wybudowane	40

			linie kolejowe	
		67	Przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe – sieć bazowa TEN-T	40
		68	Przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe – sieć kompleksowa TEN-T	40
		69	Inne przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe	40
		70	Cyfryzacja w transporcie: kolej	40
		71	Europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS)	40
027	Tabor kolejowy	72	Tabor kolejowy	40
043	Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)	73	Infrastruktura na potrzeby czystej komunikacji miejskiej	40
		74	Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej	100
090	Ścieżki rowerowe i piesze	75	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	100
		76	Cyfryzacja w transporcie miejskim	40
		77	Infrastruktura paliw alternatywnych	40
035	Transport multimodalny (sieci TEN-T)	78	Transport multimodalny (sieci TEN-T)	40
036	Transport multimodalny	79	Transport multimodalny (nie w zastosowaniu miejskim)	40
		84	Cyfryzacja w transporcie: inne rodzaje transportu	40
007	Gaz ziemny			40
008	Gaz ziemny (sieci TEN-E)			40
023	Środki ochrony środowiska służące ograniczeniu lub uniknięciu emisji gazów cieplarnianych (w tym obróbka i magazynowanie metanu oraz kompostowanie)			40
044	Inteligentne systemy transportowe (w tym			40

	wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)			
070	Promowanie efektywności energetycznej w dużych przedsiębiorstwach			40
084	Zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola (IPPC)			40

Obszary/zakresy interwencji, których nie wyszczególniono w powyższej tabeli, otrzymały wskaźnik 0 w ramach monitorowania wydatków na cele związane z czystym powietrzem.

e) Wspólna polityka rolna

Działanie	**Wskaźnik**
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)	
Obszary docelowe 2A (modernizacja gospodarstw)[7]	0
Obszar docelowy 5B (efektywność energetyczna)	40
Obszar docelowy 5D (redukcja emisji gazów cieplarnianych i amoniaku z rolnictwa)	40
Pierwszy filar WPR[8]	0

f) Program LIFE

Działanie	**Wskaźnik**
Projekty ukierunkowane na czyste powietrze, np.: - projekty zintegrowane na rzecz czystego powietrza (w tym, w stosownych przypadkach, projekty pomocy technicznej); - projekty tradycyjne na rzecz ochrony środowiska i zasobooszczędności, których jednym z priorytetów jest czyste powietrze; - projekty tradycyjne na rzecz zarządzania i informacji w zakresie środowiska ukierunkowane na czyste powietrze;	100

[7] Modernizacja gospodarstw może mieć korzystny wpływ na czyste powietrze. Trudno jest jednak wyodrębnić inwestycje w zakresie modernizacji gospodarstw, które skutkują obniżeniem emisji amoniaku, spośród pozostałych inwestycji i przewiduje się, że odsetek takich inwestycji nie jest wysoki.

[8] Jeden z elementów wzajemnej zgodności, norma dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska nr 6: „zakaz wypalania ściernisk w celu zachowania materii organicznej w glebie", przyczynił się do ograniczenia emisji PM10. Z uwagi jednak na trudność w określeniu liczbowym wkładu i przewidywany niski udział tego elementu w łącznej wartości płatności bezpośrednich wkład tego elementu oceniono na 0 %.

- projekty przygotowawcze ukierunkowane na czyste powietrze; - dotacje operacyjne dla NGO skupiających się na czystym powietrzu.	
Projekty, które przyczyniają się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem, np.: - projekty zintegrowane w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska, które przyczyniają się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem (w tym, w stosownych przypadkach, projekty pomocy technicznej); - projekty tradycyjne na rzecz ochrony środowiska i zasobooszczędności, w ramach których jedną z drugorzędnych korzyści płynących z ich realizacji jest zapewnienie czystego powietrza; - projekty tradycyjne na rzecz zarządzania i informacji w zakresie środowiska, w ramach których jedną z drugorzędnych korzyści płynących z ich realizacji jest zapewnienie czystego powietrza; - projekty przygotowawcze, w ramach których jedną z drugorzędnych korzyści płynących z ich realizacji jest zapewnienie czystego powietrza; - projekty zintegrowane w ramach podprogramu działań na rzecz klimatu, które przyczyniają się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem) (w tym, w stosownych przypadkach, projekty pomocy technicznej); - projekty tradycyjne na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, w ramach których jedną z drugorzędnych korzyści płynących z ich realizacji jest zapewnienie czystego powietrza; - projekty tradycyjne na rzecz zarządzania i informacji w zakresie klimatu, w ramach których jedną z drugorzędnych korzyści płynących z ich realizacji jest zapewnienie czystego powietrza; - dotacje operacyjne dla NGO, które przyczyniają się do realizacji celów związanych z czystym powietrzem.	40
Projekty lub działania spoza wymienionych powyżej kategorii	0

W ramach programu LIFE realizację celów związanych z czystym powietrzem wspierają specjalne projekty tradycyjne i zintegrowane, ale w związku z tym, że jest to kwestia przekrojowa, służą jej również korzyści płynące z oddziaływania projektów w ramach programu LIFE ukierunkowanych na inne tematy, takie jak woda, hałas i łagodzenie zmiany klimatu (np. efektywność energetyczna).

3) Wysokość środków z funduszy UE przeznaczonych na realizację celów związanych z czystym powietrzem zgodnie z przyjętą powyżej metodyką

Program	Szacowany wkład w realizację celów związanych z czystym powietrzem na lata 2014–2020 (w mln EUR)
Horyzont 2020	4 219
EFIS	819
Instrument „Łącząc Europę”	8 830
EFRR	20 458
Fundusz Spójności	10 874
EFRROW	1 138
Program LIFE	105
OGÓŁEM	**46 443**